

**ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้าน
ตำบลลำเพ็ญก อำเภอนครบุรี จังหวัดนครราชสีมา**

จัดทำโดย องค์การบริหารส่วนตำบลลำเพ็ญก

อำเภอนครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗
รัฐต้อง (๑) สนับสนุน ที่นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม
ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณี อันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่
สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

กองสวัสดิการสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลลำเพ็ญได้เล็งเห็น
ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน
หรือประจักษ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือประจักษ์
ท้องถิ่น เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้
สูญหายไปจาก ชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ประชาชนชาวบ้าน หรือประจักษ์ท้องถิ่น เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษา
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือ ประจักษ์ท้องถิ่น ต่อไป

กองสวัสดิการสังคม

ผู้จัดทำข้อมูล

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
❖ ความหมายและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑
❖ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลลำเพ็ญ	๔
- ด้านเกษตรกรรม	๕
- ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม	๘
- ด้านการแพทย์ไทย	๑๓
- ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๕
- ด้านศิลปกรรม	๑๗
- ด้านภาษาและวรรณกรรม	๑๙
- ด้านศาสนา และประเพณี	๒๐

ความหมายและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงรวมถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขพัฒนาแก้ปัญหา เป็นทั้ง สติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมด ของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความ ครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิต ในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ใน หลายวิชา ดังที่ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ ความรู้ ทักษะ และ เทคโนโลยีด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐาน คุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพา ตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำ การเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรม และหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จัก ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อ ความสะดวก นำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้าน การบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถ พึ่งตนเองทาง เศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการ ผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงาน ยางพารา กลุ่มหัตถกรรม และอื่นๆ เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกัน และ รักษาสุขภาพ ของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทาง ด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งองธุริฐ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่า ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในด้านบริหาร จัดการด้านการ สะสมและบริการกองทุนและธุรกิจในชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตรา และโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการ ประกัน คุณภาพชีวิต ของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้าน ศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ ดิจิตัลอาร์ต เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการ ดำเนินงาน ด้านต่างๆ ทั้ง ขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่น ๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้าน ระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัด การศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขา การจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัด การศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้พัฒนา และถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญา ไทยที่มีประสิทธิภาพ

๙. สาขาภาษา และวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงาน เกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้าน วรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. **สาขาวิชาและประเพณี** หมายถึง ความสามารถประยุกต์
และ ปรับใช้ทฤษฎีธรรม คำสอนทางศาสนาความเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่า
ให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้ บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การ
ถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่าการประยุกต์ ประเพณีบุญประเพณีขำว เป็นต้น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้าน
ตำบลลำเพ็ญ อําเภอลําบู่ จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม

นายโต ส่วงครบุรี

วันเดือนปีเกิด - ๒๔๙๓

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ความชำนาญ การเพาะปลูก การขยายพันธุ์ การเลี้ยงสัตว์ การเกษตรผสมผสาน การทำไร่นาสวนผสม การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น

ที่อยู่ปัจจุบัน ๙๖ หมู่ที่ ๓ บ้านหนองแคทราย ตำบลลำเพ็ญ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม

นายวิรัตน์ แสงทอง

วันเดือนปีเกิด - ๒๔๙๗

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ความชำนาญ การเพาะปลูก การขยายพันธุ์ การเลี้ยงสัตว์ การเกษตรผสมผสาน
การทำไร่นาสวนผสม การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การปรับใช้เทคโนโลยี
ที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น

ที่อยู่ปัจจุบัน ๒๕๔ หมู่ที่ ๘ บ้านหนองแคทราย ตำบลลำเพ็ญ อำเภอบึง
จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม

นายแสวง บุญยิ่ง

วันเดือนปีเกิด ๓ มีนาคม ๒๕๓๙

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ความชำนาญ การเพาะปลูก การขยายพันธุ์ การเลี้ยงสัตว์ การเกษตรผสมผสาน การทำไร่นาสวนผสม การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น

ที่อยู่ปัจจุบัน ๒๕๔ หมู่ที่ ๘ บ้านหนองแคทราย ตำบลลำเพ็ญก อำเภอบุรีรัมย์ จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

นางนอม ชอตนงก

วันเดือนปีเกิด	๙ กันยายน ๒๕๐๕
การศึกษา	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ความชำนาญ	การทอผ้า
ที่อยู่ปัจจุบัน	๑๓๑ หมู่ที่ ๒ บ้านขี้ระวัง ตำบลลำเพ็ยก อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

นางสัมพันธ์ หุฒพันธ์

วันเดือนปีเกิด ๒๔ มกราคม ๒๕๐๒
การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ความชำนาญ ทอเสื่อ
ที่อยู่ปัจจุบัน ๒๘ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลลำเพ็ญ อำเภอบึงสามพัน
จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

นายฉลอง พุ่มพันธ์

วันเดือนปีเกิด

- ๒๔๙๙

การศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ความชำนาญ

จักสาน

ที่อยู่ปัจจุบัน

๒๘ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลลำเพ็ญ อำเภอบรบือ

จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

นายไผ่ รัชชชันธ์

วันเดือนปีเกิด	- ๒๔๘๘
การศึกษา	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ความชำนาญ	การสานแห สานสัง
ที่อยู่ปัจจุบัน	๓๑ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลลำเพ็ญ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

นายต๋อง สิมณี

วันเดือนปีเกิด	๓๐ มิถุนายน ๒๕๐๐
การศึกษา	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ความชำนาญ	จักสานส้มไก่
ที่อยู่ปัจจุบัน	๑๕๕ หมู่ที่ ๖ ตำบลลำเพ็ญ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแพทย์ไทย

นางบุญมี พรหมสิทธิ์

วันเดือนปีเกิด	๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๘
การศึกษา	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
ความชำนาญ	หมอนวดแผนโบราณ หมอยาสมุนไพร นวดตุนครรภ์ และการดูแลหญิงหลังคลอด
ที่อยู่ปัจจุบัน	๑๕๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลลำเพ็ญ อำเภอบรบือ จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแพทย์ไทย

พระอธิการสุชาติ คตธมโม

วันเดือนปีเกิด	๗ มีนาคม ๒๕๐๙
การศึกษา	วิทยฐานะนักธรรมตรี
ความชำนาญ	หมอยาสมุนไพร
ที่อยู่ปัจจุบัน	วัดป่าชัยระวีง หมู่ที่ ๙ ตำบลลำเพียก อำเภอลำปาง จังหวัดน่าน

**ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม**

พระอธิการสุชาติ คตธมโม

วันเดือนปีเกิด

๗ มีนาคม ๒๕๐๙

การศึกษา

วิทย์ฐานะนักธรรมตรี

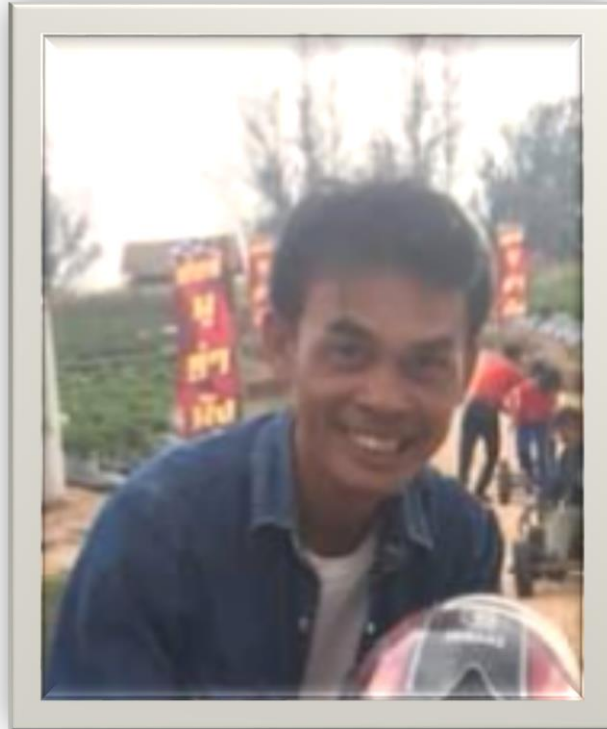
ความชำนาญ

บวชป่า การอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์
จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
อย่างสมดุลและยั่งยืน

ที่อยู่ปัจจุบัน

วัดป่าชัยระวีง หมู่ที่ ๙ ตำบลลำเพ็ญ อำเภอศรีบุญเรือง
จังหวัดนครราชสีมา

**ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม**

นายบุญหลง บิเส

วันเดือนปีเกิด ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๖

การศึกษา ปริญญาตรี

ความชำนาญ บวชป่า การอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์
จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
อย่างสมดุลและยั่งยืน

ที่อยู่ปัจจุบัน ๑๒๗ หมู่ที่ ๘ ตำบลลำเพ็ญ อำเภอบึงสามพัน
จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรม

นายกวาง จงเจี้ยงนภสาง

วันเดือนปีเกิด

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

การศึกษา

ปริญญาตรี

ความชำนาญ

วาดภาพ , การเส่นพื้นบ้าน

ที่อยู่ปัจจุบัน

๔๒ หมู่ที่ ๓ บ้านหนองแคทราย ตำบลลำเพ็ยก
อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรม

นายไสว วิชาชัย

วันเดือนปีเกิด	- ๒๔๙๗
การศึกษา	ปริญญาตรี
ความชำนาญ	วาดภาพ
ที่อยู่ปัจจุบัน	๔๒๐ หมู่ที่ ๘ บ้านหนองแกทราย ตำบลลำเพ็ญ อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านภาษาและวรรณกรรม

วันเดือนปีเกิด

๒๗ กรกฎาคม ๒๔๙๙

การศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

ความชำนาญ

ภาษาถิ่น ไทยโคราช , การละเล่นพื้นบ้าน , หมอเพลงโคราช

ที่อยู่ปัจจุบัน

๑ หมู่ที่ ๑๑ บ้านใหม่ลำเพ็ชก ตำบลลำเพ็ชก
อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศาสนา และประเพณี

นายทศุ เถาบุญ

วันเดือนปีเกิด ๖ มิถุนายน ๒๔๗๕
การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ความชำนาญ ด้านศาสนา และประเพณีท้องถิ่น
ที่อยู่ปัจจุบัน ๑๑ หมู่ที่ ๖ บ้านป่าขลุบ ตำบลลำเพ็ญ
อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดนครราชสีมา